

Lang kystlinje har forgyldt

Den er god nok, selv om det umiddelbart lyder som lidt af en joke. En omfattende videnskabelig undersøgelse slår således fast, at den lange danske kystlinje er en af hovedårsagerne til Danmarks høje velstand. Læs hvorfor her.

Af Lars Erik Skovgaard

Hvorfor Danmark er et af verdens rigeste lande, er der lavet talrige analyser og undersøgelser af. Men nu dukker en helt ny forklaring op, som aldrig er set før, nemlig at det især skyldes vores enestående lange kyststrækning.

Målt i forhold til Danmarks areal på tæt ved 43.000 kvadratkilometer er den danske kyststrækning, der helt præcis er på 7.314 kilometer, en af de længste i verden og kun overgået af Singapore.

Denne særlige geografiske specialitet har haft enorm indflydelse på, hvordan vores lille forblæste land har udviklet sig, og hvorfor vi trods dårlige odds fra naturens side fortsat er et sted, hvor langt de fleste lever et ægte luksusliv med gode boliger, masser af mad, mange biler, en sand overflod af elektronik, hyppige rejser til andre verdensdele og et utal af andre goder.

Det er professor ved Økonomisk Institut på Københavns Universitet Carl-Johan Dalgaard, der netop har udarbejdet en større analyse af »Det Danske Vækstmirakel«, som udpeger den lange kystlinje som noget helt centralt for den høje danske velstand.

Der er ellers gode argumenter for, at Danmark let kunne være blevet et både fattigt og udpint land. Gennem generationer har Danmark således været omsluttet af magtfulde store nationer, der har haft rig mulighed for at frarøve os enhver form for selvstændighed. Vi har heller ikke fra naturens side været begunstiget med store forekomster af metaller eller andre råvarer.

Men de gæve, arbejdsomme,

frygtløse og ihærdige danskere har trods dette bygget et af verdens mest eftertragtede samfund op, og hele miraklet begyndte for tæt ved 7.000 år siden.

Aktivitet på havet

Med hjælp fra såkaldte »kulstof 13-analyser« af knogler kan man få indblik i, hvad vores forfædre spiste helt tilbage i jernalderen, altså for mere end 6.000 år siden. Her bestod de daglige måltider især af fisk og skaldyr. Store fund af fiskeudstyr og køkkenmøddinger med stort indhold af fiskeben og skaller støtter disse analyser. Så der har været en betydelig færdsel på havet, hvilket har givet danskerne en tidlig og stor viden om skibsbyggeri og navigation. Det var da også vikingerne, der satte deres fod på amerikansk jord som de første europæere. Det skete århundredet før Columbus.

»Danmark bliver ret tidligt en handelsnation, og det skyldes især, at vi har en helt usædvanlig lang kystlinje, som har ledt til søfart, stor rejseaktivitet og en forståelse for det vigtige i at tilegne sig ny viden,« siger Carl-Johan Dalgaard.

Med skibe fulgte handel og åbenhed over for nye ideer. Danmark får også hurtigt en vigtig forståelse for, at uddannelse er af afgørende betydning, hvilket senere kommer til at spille en central rolle for indførelsen af obligatorisk skolegang. Det er helt tilbage i 1537, at der oprettes skoler i alle købstæder, mens der senere i 1739 indføres en egentlig undervisningspligt.

Det forholdsvis høje danske uddannelsesniveau betyder, at danskerne er hurtige til at tage ny teknologi fra andre lande i brug, hvilket

Det danske vækstmirakel

Handel og søfart har gjort Danmark rigt. Vikingerne var ikke blot krigere men i høj grad handelsfolk, der nåede vidt omkring. Også i dag er den danske handelsflåde dominerende på verdenshavene.

Top 10 i verden - kyststrækning

Længste kyststrækning i forhold til areal:

	Befolkning, mio.	Kyst/areal, pct.
Singapore	4,0	27
Danmark	5,5	17
Filippinerne	81,2	12
Kroatien	4,4	10
Grækenland	10,6	10
Jamaica	2,6	9
Estland	1,4	9
Mauritius	1,2	9
Norge	4,5	0,8
Japan	126,7	0,8

Kyst/areal viser, hvor lang kystlinjen er i forhold til arealet. Danmarks areal er eksempelvis tæt på 43.000 kvadratkilometer. 17 pct. af de 43.000 giver en kystlinje på 7.310 kilometer.

KILDE: DET DANSKE VÆKSTMIRAKEL, AF CARL-JOHAN DALGAARD, KØBENHAVNS UNIVERSITET, NOVEMBER 2010

i særlig grad har været med til at øge produktiviteten og dermed velstanden.

I andre lande med lange kyststrækninger er der sket noget af det samme, eksempelvis i Singapore,

»Danmark bliver ret tidligt en handelsnation, og det skyldes især, at vi har en helt usædvanlig lang kystlinje, som har ledt til søfart, stor rejseaktivitet og en forståelse for det vigtige i at tilegne sig ny viden.«

CARL-JOHAN DALGAARD,
professor ved Økonomisk Institut
på Københavns Universitet

LÆS PÅ SØNDAG:

BUSINESS
SØNDAG
**FINANSSEKTORENS
HERREMAN**

**BØRSKOMETEN
NOVOZYMES**

Danmark

Top 20 i verden - velstand

Verdens rigste lande:

	BNP per indbygger*
1. Qatar	88.320
2. Luxembourg	77.766
3. Arabiske Emirater	51.342
4. Brunei	50.568
5. Bermuda	48.867
6. Norge	48.391
7. Singapore	44.598
8. USA	42.897
9. Kuwait	42.061
10. Irland	41.635
11. Island	38.196
12. Schweiz	37.308
13. Australien	36.302
14. Canada	36.166
15. Østrig	36.026
16. Holland	34.391
17. Danmark	34.287
18. Belgien	33.794
19. Sverige	32.952
20. Finland	32.481

* Opgjort i dollar og korrigeret for forskelle i købekraft mellem de enkelte lande.

BERLINGSKE TIDENDE GRAFIK / MARIELIND

Norge, Japan og Grækenland. Alle disse lande er særdeles velstillede set i en global sammenhæng.

Der er også eksempler på lande med lange kystlinjer, som har klarer sig mindre godt. Men Mauritius,

som »kun« er verdens 45. rigeste land, er faktisk det næstrigste land i Afrika, kun overgået af Sydafrika.

Landet har tilmed en relativt veluddannet befolkning, som i snit får 14 års skolegang, hvor det tilsvarende tal for Danmark er 17 år.

Estland, Kroatien, Jamaica og Filippinerne er også tabere på det økonomiske område, trods deres lange kystlinje. Men de har alle været underlagt fremmede magter i århundrede, som har påvirket dem negativt. Estland var under skiftende dansk, svensk, tysk og russisk overherredømme gennem generationer og helt frem til Berlinmurens fald.

har været plaget af interne stridigheder og politisk ustabilitet, fremhæver Carl-Johan Dalgaard i sin analyse.

Det kystrige Danmark har også ført til udvikling af en meget stor servicesektor med skibsfart og handel i spidsen, endda meget tidligt. Allerede i 1910 stod de danske servicefag således for 45 procent af det danske bruttonationalprodukt (BNP). Så denne store branche, der i dag er oppe på at udgøre 70 procent af BNP, og som beskæftiger otte ud af ti danskere, har dybe rødder.

Betydning for debatten

Carl-Johan Dalgaards historiske analyser har stor betydning for den aktuelle debat om, hvordan vi får mere vækst og velstand herhjemme.

»Det gælder således om at undgå enhver form for barriere for adoption af ny teknologi, som kan øge produktiviteten. Samtidig skal vi fortsat satse på den store service-sektor og uddannelse,« siger forskeren.

Han mener også, at uddannelses-systemet herhjemme måske burde ændres efter amerikansk forbillede. I Danmark specialiserer unge, som begynder på universiteterne, sig således meget hurtigt, mens de i USA snuser til flere forskellige områder.

Det kan betyde, at danske kandidater er mindre gode til at se en bredere anvendelse af ny teknologi, som gennem historien har været en af de vigtigste kilder til at skabe høj velstand, fremgår det af den omfattende analyse af »Det Danske Vækstmirakel,« der blev præsenteret ved en forelæsning på Københavns Universitet forleden.

»Det gælder således om at undgå enhver form for barriere for adoption af ny teknologi, som kan øge produktiviteten. Samtidig skal vi fortsat satse på den store service-sektor og uddannelse.«

CARL-JOHAN DALGAARD,
professor ved Økonomisk Institut
på Københavns Universitet

Kroatien var frem til slutningen af Første Verdenskrig en del af det Østrig-Ungarske rige, hvorefter det blev en del af det planøkonomiske Jugoslavien.

Jamaica blev opdaget af Columbus i 1499, hvorefter alle indbyggere på øen blev udryddet. Først i 1961 fik landet sin uafhængighed, mens Filippinerne i lange perioder

les@berlingske.dk

Rigdommens pris

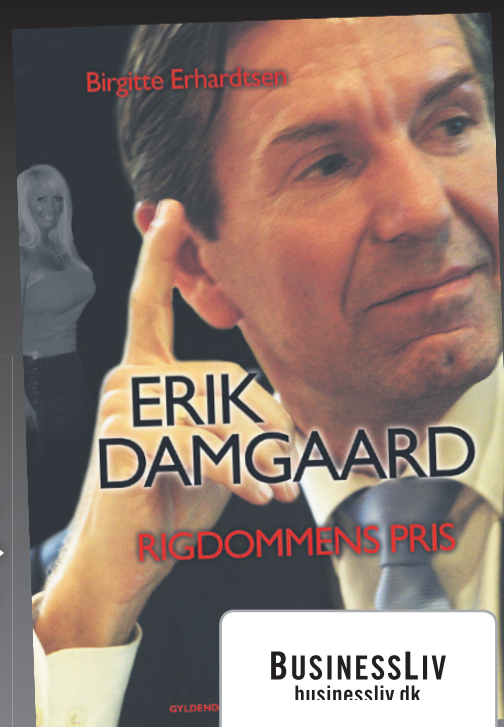
Hvad kostede det for Erik Damgaard at blive milliardær? Hvordan blev han det egentlig? Og hvordan blev it-nørden til den ene halvdel af Erik og Anni? Ny bog fortæller historien.

Af forfatter og journalist Birgitte Erhardtsen, der sidste år udgav bestselleren Milliardærklubben.

Køb bogen på businessliv.dk/erikdamgaard

PRIS
KR. 240
EKSKL. MOMS

Birgitte Erhardtsen

ERIK
DAMGAARD

RIGDOMMENS PRIS

BUSINESSLIV
businessliv.dkDer tages forbehold for trykfejl og usædvanlige varer. Se mere på www.lichtman.dk